

Силабус курсу

Майстерність педагогічної діяльності

2022-2023 навчальний рік

Назва курсу	Педагогіка
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Кирило і Мефодія 8, фізичний факультет
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Середня освіта
Викладач (-і)	Федина-Дармохвал Володимира Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта: wolodymyra@yahoo.com тел. (032) 239-47-65
Консультації по курсу відбуваються	Четвер 13.00-14.00 (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	http://pedagogy.lnu.edu.ua/course/pedahohika

Інформація про курс	<p>Курс “Педагогіка” призначений для студентів IV року навчання фізичного факультету спеціальності: “середня освіта”.</p> <p>Робоча навчальна програма передбачає: формування у студентів потреб професійного розвитку; формування у майбутніх педагогів розуміння процесів навчання і виховання учнів як організації взаємодії рівноправних суб’єктів спільної діяльності – вчителя і учня, в процесі якої здійснюється взаємовплив один на одного; підвищення професійної культури та педагогічної майстерності</p>
Коротка анотація курсу	<p>Курс передбачає розуміння особливостей організації навчального процесу; головних складових педагогічної майстерності; володіння шляхами формування інноваційного освітнього середовища; знання сутності, напрямів організації партнерського спілкування з учнями; керування власною невербальною поведінкою у процесі спілкування з учнями; розвиток в учнів інтересу, особистісного ставлення до змісту навчальних курсів; застосування активних й інтерактивних методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо); аналіз різноманітних педагогічних ситуацій; здійснення самоаналізу педагогічної майстерності та пошук шляхів подальшого особистісного та професійного вдосконалення.</p> <p>Навчальним планом передбачено в рамках курсу 64 годин аудиторних занять (32 год. лекцій та 32 год. практичних) і 116 годин самостійної роботи.</p>
Мета та цілі курсу	<p>Курс “Педагогіка” призначений для формування студентами знань, умінь та навичок організації навчального процесу; набуття студентами умінь аналізу навчально-виховних ситуацій та прийняття педагогічно правильних рішень; формування розуміння педагогічної майстерності як сукупності особистісних рис та професійних знань, умінь та навичок, що забезпечують здійснення фахової педагогічної діяльності.</p>
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Абрамян В.Ц. Театральна педагогіка. – К.: Лібра, 1996. – С. 163-180, 193-197. 2. Амонашвили Ш. О. Єдність мети // Педагогічна майстерність: Хрестоматія / Упоряд.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 2006. – С. 13-15.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення // Педагогічна майстерність: Хрестоматія / Упоряд.: І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 2006. – С. 116-123. 4. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки – Дрогобич, 2003. 5. Волкова Н. П. Педагогіка. – К.: Видавн. центр “Академія”, 2002. 6. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник – 7. Грабовська С.Л., Равчина Т.В. Конфлікти без насильства – Львів, 2001. 8. Дубасенюк О. Практикум з педагогіки – К., 2004. 9. Загальна психологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / С.Д. Максименко, В.О. Зайчук, В.В. Клименко, В.О. Соловієнко. За заг. ред. С.Д. Максименка. — К.: Форум, 2000. - 543 с. 10. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: Навч. посібник – К., 1997.К., 2006. 11. П’ятакова Г. П., Заячківська Н. М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: Навч.-метод. посіб. – Львів, 2003. 12. Падалка О. С. та ін. Педагогічні технології: Навч. посібн. – К., 1995.. 13. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навч. посібник – К., 2004.
Тривалість курсу	180 год.
Обсяг курсу	<p>64 годин аудиторних 3 них 32 годин лекцій 32 годин практичних занять 116 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • завдання, особливості організації навчального процесу; • шляхи формування інноваційного освітнього середовища; • форми організації навчання; • сутність, головні складові педагогічної майстерності; • особливості вербальної і невербальної поведінки педагога;

	<ul style="list-style-type: none"> • сутність, напрями організації партнерського спілкування з учнями; • вимоги до особистості сучасного педагога <p>У процесі вивчення курсу студенти повинні вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • свідомо керувати власною невербальною поведінкою у процесі спілкування з учнями; • розвивати в учнів інтерес, особистісне ставлення до змісту навчальних курсів; • застосовувати активні й інтерактивні методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо); • аналізувати різноманітні педагогічні ситуації та приймати доцільні рішення; • здійснювати самоаналіз педагогічної майстерності та шукати шляхи подальшого особистісного та професійного вдосконалення.
Формат курсу	Очний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін педагогіки, філософії, психології

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, акваріум), виконання індивідуальних завдань.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Практичні заняття – 16 (16 практичних по 3 балів за роботу на практичному). Відповіді на тестові питання – 20 балів (2 модульних контролі: перший – 10 б. , другий – 10 б.). Індивідуальне виконання письмових завдань– 32 бали.
Питання до заліку чи екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогіка як наука, етапи її розвитку. 2. Категорії педагогічної науки. Доведіть їх взаємозв'язок і взаємообумовленість. 3. Структура педагогіки, система педагогічних наук. 4. Визначіть об'єкти, типи та форми зв'язку педагогіки з іншими науками. 5. Методи науково-педагогічних досліджень. 6. Охарактеризуйте напрямки і фактори розвитку особистості. 7. В чому полягає діалектична взаємодія між біологічним факторами, середовищем та вихованням. 8. Охарактеризуйте процес соціалізації. У чому мета соціалізації? 9. Визначте закономірності розвитку особистості. Охарактеризуйте види діяльності, які впливають на розвиток особистості. 10. Охарактеризуйте особливості дітей молодшого шкільного віку, їх врахування в навчально-виховному процесі. 11. Охарактеризуйте особливостей підліткового віку, їх врахування в навчально-виховному процесі. 12. Охарактеризуйте особливості юнацького віку, їх врахування в навчально-виховному процесі. 13. Поняття про педагогічне спілкування. Його ознаки, етапи організації. 14. Правила про умови організації педагогічного спілкування, його бар'єри. 15. Стилі та рівні педагогічного спілкування.

16. Анатомія, структура педагогічних конфліктів.
17. Назвіть структурні елементи процесу виховання.
18. Назвіть і дайте характеристику компонентів процесу виховання.
19. Визначте етапи процесу виховання.
20. Обґрунтуйте умови за яких здійснюється в школі самовиховання.
21. Визначте етапи педагогічного керівництва самовихованням учнів.
22. Перерахуйте етапи перевиховання. Охарактеризуйте принципи перевиховання.
23. Охарактеризуйте рівні вихованості.
24. Перерахуйте шляхи підвищення ефективності виховного процесу.
25. Розкрийте зміст принципів виховання:
26. Перерахуйте основні напрями змісту виховання.
27. Чому у системі розумового виховання важливе місце займає мовна культура учнів?
28. Розкрийте завдання, зміст, етапи та методи профорієнтаційної роботи.
29. Охарактеризуйте сутність групи методів формування свідомості особистості.
30. Обґрунтуйте важливість методів, які виконують функції регулювання, коригування і стимулювання поведінки і діяльності.
31. Доведіть, що застосування методу доручення вимагає врахування індивідуальних особливостей учнів.
32. Визначте умови підвищення виховної ефективності заохочення і покарання.
33. Визначте принципи організації позакласної та позашкільної виховної роботи.
34. Перечисліть і охарактеризуйте форми масової виховної роботи.
35. Перечисліть і охарактеризуйте групові форми виховної роботи.
36. Спробуйте охарактеризувати типи шкільних колективів.
37. Назвіть функції колективу.
38. Проаналізуйте стадії розвитку колективу.
39. Охарактеризуйте поширені моделі розвитку взаємовідносин між особистістю і колективом.
40. Визначте зміст, умови та засоби сімейного виховання.
41. Розкрийте труднощі і недоліки виховання дітей у сім'ї.
42. Визначте напрямки діяльності громадськості з надання допомоги школі і сім'ї у вихованні дітей у сім'ї.
43. Охарактеризуйте освітню, виховну і розвиваючу функцію навчання.
44. Визначте компоненти процесу навчання.
45. Назвіть основні види навчання учня.

46. Охарактеризуйте сутність пояснювально-ілюстративного навчання.
47. Розкрийте зміст проблемного навчання.
48. Визначте типи навчальних предметів які забезпечують провідні елементи освіти.
49. Обґрунтуйте вимоги, яким має відповідати зміст освіти.
50. Що таке навчальний план? Обґрунтуйте вимоги до навчального плану.
51. Проаналізуйте вимоги до навчальних програм.
52. Перерахуйте вимоги до підручника, охарактеризуйте його структуру.
53. Перерахуйте компоненти змісту підручника.
54. Розкрийте зміст підготовки вчителя до конкретного уроку.
55. Проаналізуйте функції контролю: освітню; діагностичну; виховну; розвиваючу; управляючу; оцінюючу.
56. Обґрунтуйте сутність видів контролю: попереднього; поточного; періодичного; підсумкового.
57. Розкрийте основні вимоги до перевірки і оцінки успішності і визначте критерії оцінки.
58. Охарактеризуйте рівні знань школярів: репродуктивний; реконструктивний; творчий.
59. Розкрийте сутність видів диференціації за: здібностями; відсутністю здібностей; майбутньою професією; інтересами учнів; талантами дітей.
60. Охарактеризуйте умовний поділ учнів відповідно до їх навчальних можливостей, на такі групи: з дуже високими навчальними можливостями; з високим рівнем навчальних можливостей; із середніми навчальними можливостями; з низькими навчальними можливостями.
61. Продумайте характеристику таких видів вирішень при оптимізації процесу навчання: машинальне; інтуїтивне; асоціативне; пробне; імовірнісне; детерміноване.
62. Обґрунтуйте найбільш типовий підхід до вибору оптимального варіанту вивчення навчального матеріалу: аналіз змісту навчального матеріалу; аналіз пізнавальних можливостей учнів; самоаналіз можливостей педагога; конкретизація цілей і завдань навчання; конкретизація змісту навчального матеріалу; вибір форм навчання; вибір методів навчання.
63. Види, форми і функції почуттів та емоцій.
64. Темперамент. Його структура та характеристика головних властивостей.
65. Структура характеру. Формування характеру як педагогічна проблема.
66. Здібності і задатки: види і структура.
67. Його структура і складові педагогічного такту вчителя.
68. Професійно – особистісні якості, знання та уміння соціального педагога як вияв педагогічного такту.
69. Основні функції активного лідерства.

	<p>70. Структура іміджу педагога.</p> <p>71. Педагогічна культура вчителя, її складові. Рівні сформованості професійно-педагогічної культури вчителя.</p> <p>72. Складові компоненти педагогічної майстерності: спрямованість, професійна компетентність (знання, уміння, навички), педагогічна техніка та здібності.</p> <p>73. Основні підходи до освіти людей з особливими проблемами.</p> <p>74. Зарубіжний досвід доступу до освіти дітей з особливими проблемами.</p>
Опитування	Усне та письмове опитування.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Лекція 1. Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу.</p> <p>Розкриття складності педагогічної професії, багатогранності і глибини її змісту, структури педагогічної діяльності, формування первинних навичок ототожнення (ідентифікації з професійними зразками). Ознайомлення із суттю педагогічної рефлексії.</p>	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	6, 9, 13		1 тиждень
2	<p>Лекція 2. Особливості педагогічної майстерності вчителя</p> <p>Структура педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, професійна компетентність, професійні знання, індивідуально-особистісні якості, педагогічні здібності. Навчально-методична робота як обов'язків компонент</p>	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	6,9		2 тиждень

	педагогічної майстерності. Напрями і форми методичної роботи з підвищення професійної майстерності педагога. Вимоги до особистості сучасного педагога. Педагогічна культура і етика сучасного вчителясучасної світової освіти.					
3	Лекція 3. Формування професійного іміджу в сучасного педагога. Поняття лідерства. Типи лідерів. Класифікація лідерів за стилем поведінки. Педагогічна іміджологія. Типи, структура та функцій іміджу професіонала. Складові педагогічного іміджу. Професійний імідж вчителя (педагогічні умови створення іміджу професіонала, елементи побудови іміджу, аудіоімідж, візуальний імідж	Лекція, 4 год. Практичне, 4 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	6,8,12,13		3-4 тиждень
4	Лекція 4. Особливості емоційної компетентності як складової емоційного інтелекту Концепції формування емоційної компетентності. Емоції, нейробіологія емоцій та почуття. Психофізіологічна	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	8-9		5 тиждень

	саморегуляція емоцій. Вплив емоцій на процес мислення.)					
5	Лекція 5-6. Феномен педагога-лідера Поняття лідерства. Типи лідерів. Класифікація лідерів за стилем поведінки. Загальні та специфічні якості особистості лідера. Тренінг для формування лідерських якостей	Лекція, 4 год. Практичне, 4 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	2, 7, 12		6-7 тиждень
6	Лекція 7. Комунікативні якості професійного мовлення вчителя: виразність мовлення Мова вчителя як умова педагогічної майстерності. Артикуляційна гімнастика. Робота над дикцією. Адаптація і розвиток професійного дихання. Головні вимоги до технології й техніки мовної діяльності вчителя. Вимоги щодо захисту голосу й профілактики професійних голосових захворювань.	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	4,9,11		8 тиждень
7	Лекція 8. Безбар'єрна комунікація у педагогічному процесі учителя	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	9, 10,11		9 тиждень

	<p>Передумови та шляхи налагодження безконфліктного спілкування. Уникнення бар'єрів у процесі спілкування педагога з вихованцями та моделі його поведінки. Комуникативні прийоми. Особливості «Я», «Ти», «Ми» висловлювання. Техніки рефлексивного і нерефлексивного слухання</p>					
8	<p>Лекція 9. Професійна організація часового простору педагога</p> <p>Принципи управління часом. Процес прийняття управлінських рішень. Методи впорядкування робочим часом. Внутрішні концепції часу. Основні критерії та правила тайм-менеджменту. Значення використання біоритмики</p>	<p>Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.</p>	<p>Презентація Навчально-методичні матеріали</p>	2,4,6,8		10 тиждень
9	<p>Лекція 10. Особливості організації навчально-пізнавальної діяльності учнів</p> <p>Стадії та умови розвитку мисленнєвої діяльності учнів. Поняття загального та предметного мислення. Особливості формування</p>	<p>Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.</p>	<p>Презентація Навчально-методичні матеріали</p>	5,7,9		11 тиждень

	критичного мислення					
10	<p>Лекція 11. Шляхи налагодження ефективної педагогічно-учнівської співпраці</p> <p>Формування навичок спільної діяльності. Основні принципи командної роботи. Особливості командоутворення як педагогічна технологія</p>	Лекція, 4 год. Практичне, 4 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	4,10,13		12-13 тиждень
11	<p>Лекція 12. Механізми розвитку креативної особистості учня</p> <p>Модель творчої особистості учня. Підготовка до публічного виступу як умова його результативності. Техніка та психотехніка під час публічного виступу. Типові помилки під час публічного виступу. Особливості привернення та утримання уваги слухачів. Місце та роль креативного мислення</p>	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	1,4,6		14 тиждень
12	<p>Лекція 13. Роль самооцінки в досягненні успішності в житті</p> <p>Усвідомлення студентами різних стратегій взаємодії та ефективності їх використання у</p>	Лекція, 4 год. Практичне, 4 год.	Презентація Навчально-методичні матеріали	1,9		15-16 тиждень

	різних ситуаціях. Діагностика індивідуальних особливостей студентів. Стратегія взаємодії як засіб розв'язання педагогічної ситуації					
--	---	--	--	--	--	--